

وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسط
و تفریح آموزش دوره اول متوسط

دوازدهمین دوره جشنواره نوجوان خوارزمی
«یادواره طرح شهید کاظمی آشتیانی»

محور «زبان و
ادبیات پارسی»

گروه برنامه ریزی
فعالیت های علمی، پژوهشی و مهارتی دانش آموزان
«دبیرخانه علمی جشنواره نوجوان خوارزمی»
۱۴۰۴-۱۴۰۵

ناظر علمی و کشوری: فاطمه اسد

۳- محور زبان و ادبیات پارسی

در این محور، دانش‌آموزان با تمرکز بر درس «نگارش و فارسی» در تمامی مراحل اجرای جشنواره، مطابق گام‌های زیر، فعالیت خواهند نمود و پس از «ارزیابی حضوری»، نام برگزیدگان به همراه «مستندات مرتبط» به مراحل پسین، معرفی و ارسال می‌شود.

مراحل اجرا:

گام‌های مراحل مدرسه‌ای، منطقه‌ای / ناحیه‌ای / شهرستانی و استانی با زیرمحورهای:

تصویرخوانی و تصویرنویسی (نگارش انشای ساختاری یا نگارش داستان کوتاه)

حکایت خوانی و حکایت نگاری (بازنویسی، بازآفرینی، داستان کوتاه نویسی، نقیضه پردازی یا نظیره نویسی از گلستان سعدی)

گام ۱. تصویرخوانی یا حکایت خوانی

- در این گام، دانش‌آموزان باید «عنوان، جزئیات و پیام تصویر یا حکایت» را در بخش «تصویرخوانی» در برگه انشا بنویسند.
- ناظران به گزینش خویش، تصویری مفهومی یا حکایتی از گلستان را برگزیده، دانش‌آموزان علاقه‌مند به «تصویرخوانی»، برای تصویر طراحی شده «عنوان، جزئیات و پیام» می‌آفرینند و مشتاقان عرصه حکایت‌خوانی «عنوانی» برای حکایت گزینش می‌کنند، سپس به توصیف «جزئیات ذهنی بر اساس فضا و صحنه حکایت» می‌پردازند و در پایان با نگاشتن «پیام حکایت»، مرحله حکایت خوانی را به فرجام می‌رسانند.

گام ۲. نگارش انشای ساختاری یا داستان کوتاه و ... (تصویرنویسی یا حکایت نویسی)

- در این گام دانش‌آموزان با گزینش موضوعی مناسب، (از پیام‌های تصویر یا حکایت، یا گزینش جمله‌ای از واژگان کلیدی خوشه‌های معنایی متن) به نگارش انشایی تحلیلی، انتقادی، توصیفی، تفسیری، عاطفی و... در سه بخش «آغازین، میانی و فرجامین» می‌پردازند.
- دانش‌آموزان در این بخش می‌توانند؛ بر اساس علاقه، پس از گزینش موضوع، از مفاهیم و اهداف تصویر یا حکایت، در تمامی مراحل جشنواره، یک داستان کوتاه بنویسند.
- بخش گلستان نگاری (حکایت‌پردازی): شرکت کنندگان با گزینش موضوعی مرتبط از پیام‌های حکایت می‌توانند، به بازنویسی، بازآفرینی حکایت یا تلفیق دو یا چند حکایت و گسترش آن‌ها در قالب یک انشای ساختاری یا داستان کوتاه و... بپردازند.
- هم چنین دانش‌آموزان می‌توانند بر اساس علاقه مندی خویش از حکایت گزینش شده، به نقیضه پردازی یا نظیره نویسی بپردازند.
- **نقیضه پردازی:** تقلید ظریف و هنرمندانه از شاهکارهای ادبی است. تقلیدهای طنزآمیز لطیفی از ادبیات سعدی، حافظ و فردوسی که جالب و در نوع خود هنرمندانه است، نقیضه‌گویی نوعی تقلید طنزآمیز از یک اثر ادبی معروف است. شاعر یا نویسنده نقیضه‌سرا یا نقیضه نویس از سبک، قالب و طرز نگارش نویسنده و شاعر مشهوری تقلید می‌کند و قصدش از این کار **انتقاد یا طنزپردازی** است، یعنی بیان هنرمندانه و نقادانه کژی‌ها و نادرستی‌ها به قصد اصلاح و نه تخریب... نقیضه‌پرداز موفق، کسی است که از ذوق و قریحه خداداد و از خلاقیت و استعداد بالایی برخوردار باشد، تا بتواند بین اثر اصلی و نقیضه آن ارتباطی منطقی و تعادلی لطیف برقرار سازد، نقیضه‌سرا عیب کار را در می‌یابد و با زبانی ادبی، هنری و تأثیرگذار، نظر مخاطب را به عیوب و کاستی‌ها متوجه می‌سازد، اما لازمه بهره‌مندی از ظرافت‌های نقیضه، آشنایی گوینده و مخاطب با آثار اصلی مورد تقلید است. لذا اگر مخاطب، شعر و متن اصلی را نداند، از پارودی و نقیضه آن لذت کافی نمی‌برد.
- **نظیره:** در ادبیات، شعر یا داستانی است، که به استقبال از شاعر یا نویسنده دیگری سروده یا نوشته می‌شود، در نظیره یک طرز فکر یا یک نگرش خاص، دستاویز اثر نویسنده و شاعر قرار می‌گیرد، نظیره نویسی در واژه به معنای مانند سازی است. یعنی چیزی شبیه دیگری ساختن و نوشتن. اگر ما اثری را تحت تأثیر یکی از عناصر ساختاری ادبیات کهن به نگارش در آوریم، نظیره سازی کرده ایم.
- باز نویسی هم گونه‌ای از بهره مندی از ادبیات کهن است، باز آفرینی هم گونه گسترده تری از ادبیات کهن و عامیانه است، حال آن که نظیره نویسی، بهره مندی همه جانبه از ارزش‌های ساختاری ادبیات کهن است. نویسنده نظیره نویس، باید بداند که گام به دنیای بزرگ و پایان ناپذیری گذاشته است.

گام ۳. خوانش، ارائه و دفاع

- در این گام دانش آموزان، انشای ساختاری، داستان کوتاه، حکایت‌نگاری، بازنویسی، بازآفرینی، نقیضه یا نظیره خویش و ... را با بهره‌گیری از لحن مناسب کلام، ظرفیت‌های پیرایه‌بانی و ... با بیانی شیوا، رسا و تأثیرگذار می‌خوانند.
- * شایان یاد است؛ بخش «ارائه و دفاع» فقط در مرحله «استانی» اجرا می‌شود و اضافه کردن این بخش به جهت قراردادن دانش‌آموزان در مرحله‌ای بالاتر؛ برای تقویت فن بیان، پرورش اعتماد به نفس، تبدیل دریافت به بیان نافذ و نمود خودباوری بر اساس اهداف کتاب‌های مهارت‌های نوشتاری و ادبیات فارسی (بخش گفت‌وگو، بازپروری، بارش فکری، پرورش سخن گفتن و ...) تعبیه شده است.
- خوانش آفرینش در تمامی مراحل مدرسه‌ای، منطقه‌ای و استانی وجود دارد، با این تفاوت که در مراحل مدرسه‌ای و منطقه‌ای تمام گام دوم (بخش نگارش) خوانده می‌شود و در مرحله استانی، تنها یک بند کلیدی از بخش میانی خوانده می‌شود و پس از آن بخش، ارائه و دفاع انجام خواهد شد.

گام ۴. داوری حضوری

- فرآیند داوری «تصویرخوانی، نگارش و خوانش متن» در مرحله مدرسه‌ای و منطقه‌ای براساس نمون برگ شماره (۳-۱) و (۳-۲) و «گلستان خوانی (حکایت‌خوانی) و گلستان‌پردازی (نقیضه‌پردازی با فضای طنز)» براساس نمون برگ (۳-۲)، (۳-۳) و ارائه و دفاع در مرحله استانی بر اساس نمون برگ (۳-۴) سنجیده می‌شود.
- در نمون برگ داوری «نگارش (۳-۱)»، سنجه‌های شماره (۱) هر بخش، مربوط به داوری «تصویرخوانی و تصویرنویسی» است و سنجه‌های شماره (۲) هر بخش، مربوط به داوری «داستان کوتاه نویسی» است.
- نمون برگ داوری (۳-۲) خاص داوری گلستان‌پردازی و گلستان نویسی است، هم چنین برای ارزیابی خوانش گلستان نویسی نمون برگ (۳-۳) در مرحله مدرسه‌ای و منطقه‌ای استفاده خواهد شد و جهت داوری گلستان نویسی، ارائه، دفاع و تفسیر حکایات گلستان، در مرحله استانی از نمون برگ (۳-۴) استفاده شود.
- دانش آموزان در بخش گلستان‌خوانی و گلستان‌پردازی می‌توانند، به یکی از دو شیوه «بازآفرینی حکایت و افزودن یا پردازش عناصر داستان در آن» هم چنین «تلفیق دو یا چند حکایت در راستای آفرینش داستان کوتاه» هنرآفرینی نمایند.
- حکایت‌نگاری در تمامی مراحل، به قلم نقضیه‌پردازی با فضای طنز و نظیره نویسی حکایات، به سبک سعدی، بازآفرینی، آفرینش و ایجاد این نوع متون آفرینش خواهد یافت، تا دانش آموزان بر اساس علاقه مندی در تمامی مراحل، حکایات گلستان را با نگارش و پردازش خویش، به نقطه اوج و شکوفایی هنری برسانند.
- در مرحله استانی، دانش آموزان طبق زمان تقریبی تعیین شده، (۲۰ دقیقه)، علاوه بر خوانش «یک بند کلیدی» از تنه انشا، به ارائه متن و دفاع از آفرینش خویش (تصویرخوانی، تصویرنویسی، داستان کوتاه یا حکایت‌نگاری) می‌پردازند.
- تعیین زمان تقریبی، در زمینه افزایش زمان یا ... جهت «خوانش، ارائه و دفاع» بر عهده ناظر محترم استانی است.

توجه:

۱. شرکت دانش‌آموزان در این محور، به صورت انفرادی است.

- سهمیه هر منطقه و استان برای راه‌یابی به مرحله بعد، دو تن (یک مهربانو و یک مهربان) خواهد بود.

- پسران و دختران هرگروه، با گروه‌های هم‌جنس خود سنجیده می‌شوند.

۲. به دانش‌آموزان، پیش از شروع گام خوانش، زمان لازم برای تمرین داده می‌شود.

۳. کل زمان اختصاصی آفرینش و ارزیابی حضوری این محور، در مجموع حدود (۱۷۰) دقیقه است. (۱۵۰ دقیقه نگارش، ۲۰ دقیقه خوانش، ارائه و دفاع)

- تعیین زمان، برای آمادگی در بخش «خوانش، ارائه و دفاع» تقریبی است. پیشنهاد می‌شود؛ در مرحله استانی ۱۰ دقیقه جهت آمادگی و خوانش، ۱۰ دقیقه نیز جهت ارائه و دفاع، برای دانش‌آموز لحاظ شود. تقسیم زمان جهت خوانش، ارائه و دفاع هم‌چنین تعیین تعداد بندهای تنه (میانی) برای خوانش، به صلاح‌دید ناظر گرامی مرحله استانی است.

۴. در گام خوانش، فقط بخش نگارش (انشای ساختاری، داستان کوتاه، حکایت‌نگاری و ...)، خوانده می‌شود و نیازی به خوانش تصویرخوانی (عنوان، جزییات و پیام تصویر یا حکایت) نیست.

۵. ضروری است به همراه معرفی اسامی برگزیدگان، به مراحل بعد، اصل اثر نوشتاری و لوح فشرده خوانش نیز ارسال شود.
۶. نمون برگ داوری بخش «خوانش (۳-۳)» در بخش مدرسه‌ای - منطقه‌ای تغییری ننموده است.
۷. نمون برگ خوانش، ارایه، تفسیر و دفاع (۴-۳) در بخش استانی تغییر ننموده است.
- آثار فراگیران در مراحل مدرسه‌ای و منطقه‌ای تصویرخوانی، تصویرنویسی و داستان کوتاه نویسی، تحت عنوان نمون برگ داوری «نگارش»، (۳-۱) و نمون برگ «خوانش»، (۳-۳) سنجیده خواهد شد و در مرحله استانی تحت فرم‌های داوری «نگارش» (۳-۱) و نمون برگ داوری «خوانش»، ارائه و دفاع»، (۴-۳) سنجیده خواهد شد.
۸. نمون برگ داوری ۲-۳ مربوط به داوری گلستان پردازی و گلستان نگاری (بازنویسی، بازآفرینی، آفرینش داستان از حکایت، نقیضه پردازی و نظیره نویسی) است.
۹. گلستان خوانی فاقد جزئیات دیداری تصویر، چونان تصویرخوانی عینی است، چون تصویری عینی از حکایت وجود ندارد، و تصویر حکایت و جزییات آن با توجه به حواس پنجگانه از دل مفاهیم حکایت تصویرسازی می شود، با این تفاسیل، گزینش عنوان، نگارش عناصر و جزئیات ذهنی فضای حکایت در بخش جزئیات، پیام حکایت و بخش نگارش به قوت خود باقی است.
۱۰. گزینش حکایت‌ها و یا باب ویژه‌ای از کتاب گلستان برعهده ناظران گرامی مطابق مراحل زیر است:
- دست کم یک ماه، پیش از برگزاری جشنواره در هر مرحله، دو باب از گلستان معرفی می شود، تا دانش آموزان مطالعه نموده و بر حکایات اشراف یابند..
- پیشنهاد می گردد، در اجرای مرحله مدرسه‌ای و منطقه‌ای، از میان حکایات معرفی شده، یک حکایت برای بازآفرینی و دو حکایت هم مضمون و هم هدف، برای تلفیق، تفسیر و آفرینش داستان کوتاه برگزیده و در اختیار دانش آموزان قرار داده شود.
- در روند اجرای تمامی مراحل، ناظران، دبیران، رابطان می توانند، از میان حکایات معرفی شده، یک حکایت در اختیار دانش آموزان قرار دهند، تا ایشان اقدام به «نقیضه پردازی» و «نظیره نویسی» نمایند، که البته اوج هنر در بخش گلستان نگاری، نظیره نویسی است.

نمون برگ شماره ۳-۱- ارزیابی تصویرخوانی و تصویرنویسی محور زبان و ادبیات فارسی

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمی

گام اول و دوم: تصویرخوانی، تصویرنویسی و نگارش: انشای ساختاری، داستان کوتاه در (تمامی مراحل مدرسه، منطقه، استان و ...)

زمان: ۱۵۰ دقیقه

شناسه در سامانه سیدا/ شبکه شاد:

موضوع انتخابی از تصویر:

۷۰ امتیاز

معیار	توضیحات	۵	۴	۳	۲	۱	۰
فرم و زیبایی	۱ انتخاب عنوان برای تصویر: جذاب، کوتاه، مرتبط، نگاه نو و متفاوت، ادبی						۱
	۲ توجه به جزئیات تصویر: رنگ، خطوط، عناصر، استفاده از حواس پنج‌گانه، تخیل و کشف ارتباط عناصر تصویر با یکدیگر از برونه و درونۀ تصویر، درون‌خوانی و برون‌خوانی تصویر، موفقیت در فضا سازی تصویر، خواندن چشمی، خواندن تجسمی، اندیشه خوانی و ...						۱
	۳ درک درست از عناصر و پیکرۀ تصویر: پیام تصویر، درک مناسب و کشف یک یا چند برداشت عمیق و گسترده از تصویر، چگونگی تحلیل اهداف تصویر						۱
	۴ خلاقیت و نوآوری در تصویرخوانی: عنوان، جزئیات و پیام تصویر						۱
موضوع	۵-۱: انتخاب موضوع مناسب از مفاهیم تصویر: گویا، رسا، مرتبط با تصویر و مسایل فرهنگی - اجتماعی و زندگی روزانه ۵-۲: گزینش نام یا موضوع داستان: با توجه به آموزه های تصویر و تم داستان						۱
	۶-۱: خوش آغازی: جذابیت شروع، نشان دادن نمایی کلی از محتوا و فضای نوشته ۶-۲: آغاز و شروع متفاوت داستان: ایجاد تکانه‌ای گیرا، آغاز داستان با یک معمای کوچک، برانگیزانندۀ علاقه خواننده، با معرفی یکی از شخصیت های داستان و ...						۱
مقدمه	۷-۱: بیان مناسب اندیشه و برداشت نویسنده از موضوع: مربوط به بخش مقدمه، خوش‌آغازی و جمله‌های موضوع هر بند ۷-۲: شخصیت پردازی: ثبات شخصیت، داشتن دلایل معقول در تغییر رفتار و خلقیات شخصیت، انعطاف پذیری در انتخاب شخصیت ها، پذیرفتنی بودن شخصیت، خوب مطلق یا بد مطلق نبودن شخصیت (ترکیبی از فردیت و اجتماع)						۱
	۸-۱: پشتیبانی از طرز نگرش خود در بخش بدنه: شرح و توضیح، توصیف، تفسیر، استدلال و اثبات برای جملات تکمیلی و تقویت کننده هر بند با استفاده از شیوه‌های فعال- سازی ذهن و تفکر خلاق، همچون مقایسه، جانشین سازی، دگرگونه دیدن، اسکمپر، تبدیل تصویر به تفسیر بدون توجه به جزئیات تصویر و ... ۸-۲: فضا سازی: وحدت سه گانه زمان، مکان و صحنه، سیر روایی داستان، انعطاف پذیری در زمان، دیدگاه جامع الاطراف و متفاوت نویسنده						۱
تنه	۹-۱: انسجام متن و رعایت نظم ذهنی نوشته: رعایت ساختار نوشته نظیر: مقدمه، تنه و... ارتباط منطقی بین بندها، داشتن وحدت فکر و موضوع، تأثیر گذاری واحد بر ذهن مخاطب، پیوستگی در ارائه درونیات تصویر ۹-۲: عمق طرح یا پیرنگ: ساختار، چارچوب، نظم و ترتیب منطقی حوادث داستان، گفت و گو، زاویه دید، روان و ساده بودن نثر داستان، پرهیز از نگارش بندهای شعاری- تکلفی و مقاله نویسی						۲
	۱۰-۱: خلاقیت و نوآوری: بهره‌گیری از زبان ادبی و عاطفی، ترکیب‌های زیبا و خوش ساخت، داشتن رنگ و بوی ادبی، داشتن نگاه متفاوت به موضوع، نگاه تازه در پرداخت و پردازش موضوع، میزان نوآوری و ابتکار در ارائه مطالب ۱۰-۲: حوادث (کشمکش و گره افکنی، تعلیق، اوج داستان)، لحن داستان (پوشش خارجی وضع و محیط روانی و اجتماعی شخص یا شخصیت)، دارا بودن مفهوم جنبی و عمقی، ورای مفهوم سطح ظاهری داستان، پرهیز از کاربرد کلمات تکراری						۱
	۱۱ درست‌نویسی: رعایت نشانه‌های نگارشی، املا صحیح واژگان، دستور زبان و خط - خوش، رعایت فرورفتگی‌های هر بند و پیراسته‌نویسی						۱
	۱۲ ارتباط متن و داستان با موضوع برگرفته از مفاهیم تصویر						۱

جمع کل امتیاز از ۱۰۰	به عدد:	به حروف:
ام و نام خانوادگی داوران:	امضا:	امضا:
ام و نام خانوادگی ناظر فنی دبیرخانه (منطقه/ استان/ کشور):		
ام و نام خانوادگی ناظر فنی ستاد (منطقه/ استان/ کشور):		

(باز خورد و ثبت عملکرد دانش آموزان)

نمون برگ شماره ۳-۲- ارزیابی گلستان خوانی، گلستان پردازی و گلستان نویسی محور زبان و ادبیات پارسی

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمی

گام اول و دوم: گلستان خوانی، گلستان پردازی (بازنویسی، بازآفرینی، داستان و... و گلستان نویسی (نظریه نویسی) (تمامی مراحل مدرسه، منطقه، استان و...)

زمان: ۱۵۰ دقیقه

شناسه در سامانه سیدا/ شبکه شاد:

موضوع انتخابی از مفاهیم حکایت:

۷۰ امتیاز

معیار	۱	۲	۳	۴	۵	توضیحات
کلیات خوانی	۱	انتخاب عنوان برای حکایت: جذاب، کوتاه، مرتبط، با نگاهی نو، متفاوت و ادبی				
	۲	توجه ذهنی به جزئیات فضای حکایت: تجسم و دریافت ذهنی رنگ ها، خطوط و عناصر فضای حکایت، استفاده از حواس پنج گانه، در درک صحنه، تخیل و کشف ارتباط عناصر حکایت با یکدیگر، با توجه به متن، درون خوانی و برون خوانی حکایت، موفقیت در فضاسازی حکایت، خواندن چشمی، خواندن تجسمی، اندیشه خوانی و ... درک و پردازش چند و چون عناصر داستان (شخصیت، زمان، مکان، گفت و گو، کشمکش، زاویه دید و...) در حکایت ارایه شده				
	۳	درک درست از عناصر و پیکره داستانی حکایت: پیام حکایت، درک مناسب و کشف یک یا چند برداشت عمیق و گسترده از حکایت، چگونگی تحلیل اهداف حکایت				
	۴	خلافت و نوآوری در درک واقعیات حکایت در زندگی: عنوان، جزئیات مفهومی و پیام حکایت				
موضوع	۵	انتخاب موضوع مناسب از حکایت: گویش رسا، مرتبط با مفاهیم حکایت و مسایل فرهنگی - اجتماعی و زندگی روزانه از باب گزینش یافته				
	۶	خوش آغازی: جذابیت شروع، نشان دادن نمایی کلی از محتوا و فضای حکایت				
مقدمه	۷	آغاز و شروع متفاوت حکایت: ۱- شروعی برگرفته از سبک سعدی ۲- برگرفته از سبک شخصی خویش، با ایجاد تکانه ای گیرا، آغاز حکایت با شگردی خاص، برانگیزاننده علاقه خواننده، با معرفی یکی از شخصیت های حکایت و ...				
	۸	بیان مناسب اندیشه و برداشت نویسنده از موضوع حکایت: مربوط به بخش مقدمه، خوش آغازی و جمله های موضوع هر بند				
تنه	۹	در صورت نگارش داستان از حکایت: (شخصیت پردازی): ثبات شخصیت، داشتن دلایل معقول در تغییر رفتار و خلقیات شخصیت، انعطاف پذیری در انتخاب شخصیت ها، پذیرفتنی بودن شخصیت، خوب مطلق یا بد مطلق نبودن شخصیت (ترکیبی از فردیت و اجتماع)				
	۱۰	پشتیبانی از طرز نگرش و سبک خود در بخش بدنه: زیبا نگاشتن، در نظر داشتن اصل حکایت در نظریه پردازی، چنان سعدی نگاشتن، نقیضه پردازی، رعایت مناسبات نثر و نظم که هیچ یک دیگری را نپوشاند، در صورت توانایی سرایش نظم، رعایت آهنگ کلمات				
نتیجه (برآیند)	۱۱	شرح و توضیح حکایت: توصیف، تفسیر، استدلال و اثبات برای جملات تکمیلی و تقویت کننده هر بند، با استفاده از شیوه های فعال سازی ذهن و تفکر خلاق، همچون مقایسه، جانشین سازی، دگرگونه دیدن				
	۱۲	فضا سازی (وحدت سه گانه زمان، مکان و صحنه)، سیر روایی حکایت، انعطاف پذیری در زمان، دیدگاه جامع الاطراف و متفاوت نویسنده				
	۱۳	انسجام متن و رعایت نظم ذهنی نوشته: زنده نمودن متن کلاسیک با دربردارندگی ویژگی های سبکی و نگارشی گلستان، پدید آوردن نثری ادیبانه با تکیه بر سبک شخصی، رعایت اختصار و ایجاز در پدید آوردن حکایت، رعایت الفاظ از حیث فصاحت و بلاغت و ترک ترکیبات سخت و دور از ذهن، استفاده از سجع در نظریه پردازی و نقیضه سرایی، آوردن قافیه و ردیف مناسب در صورت سرایش شعر مرتبط با حکایت، عمق طرح یا پیرنگ حکایت: ساختار، چارچوب، نظم و ترتیب منطقی				
	۱۴	رعایت ساختار تفسیر حکایت نظیر: مقدمه، تنه و ...، ارتباط منطقی بین بندها، داشتن وحدت فکر و موضوع، تأثیرگذاری واحد بر ذهن مخاطب، پیوستگی در ارائه درونیات و مفاهیم حکایت				
	۱۵	خلافت و نوآوری: (بهره گیری از زبان ادبی و عاطفی، ترکیب های زیبا و خوش ساخت، داشتن رنگ و بوی ادبی و کلاسیک، داشتن نگاه متفاوت به حکایت در صورت نظریه پردازی و نگاه ژرف و طنزپردازانه در نقیضه نویسی، نگاه تازه در پرداخت و پردازش موضوع، میزان نوآوری و ابتکار در ارایه حکایت)، به کار نرفتن واژگان نایاب، یافتن واژگان به کار و در باب در عصر کنونی، ترتیب و تناسب و تنوع واژگان، برتری مفاهیم ضروری بر غیر ضروری				
	۱۶	حوادث (تعلیق، اوج حکایت)، لحن (پوشش خارجی وضع و محیط روانی و اجتماعی شخص یا شخصیت) حکایت، دارا بودن مفهوم جنبی و رای مفهوم سطح ظاهری حکایت، پرهیز از کاربرد کلمات تکراری				
	۱۷	درست نویسی: (رعایت نشانه های نگارشی، املا، صحیح واژگان، دستور زبان و خط خوش، رعایت فرورفتگی های هر بند و پیراسته نویسی)				
	۱۸	ارتباط متن و حکایت با موضوع برگرفته از مفاهیم حکایت: ارتباط بازآفرینی/ تلفیق حکایات/ نقیضه پردازی/ نظریه نویسی با حکایت گلستان.				
	۱۹	۱-۱۳: خوش فرجامی: فرود مناسب، جمع بندی تأثیرگذار و تفکربرانگیز				
	۲۰	۲-۱۳: پرداخت و پایان بندی حکایت				

جمع امتیاز از ۷۰

(بازخورد و ثبت عملکرد دانش آموزان)

نام و نام خانوادگی داوران:	امضا:
نام و نام خانوادگی ناظر فنی دبیرخانه (منطقه/ استان/ کشور):	امضا:
نام و نام خانوادگی ناظر فنی ستاد (منطقه/ استان/ کشور):	

نمون برگ شماره ۳-۳- ارزیابی خوانش بخش نگارش محور زبان و ادبیات فارسی

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمی

گام سوم: خوانش (مراحل مدرسه و منطقه)

خوانش انشای ساختاری، داستان کوتاه، اصل حکایت و خوانش تفسیر حکایت

شناسه در سامانه سیدا/ شبکه شاد:	استان:
نام و نام خانوادگی دانش آموز:	تاریخ و ساعت ارزیابی:
موضوع انتخابی از تصویر یا حکایت:	زمان اجرا: ۲۰ دقیقه

۳۰ امتیاز

ردیف	معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	توضیحات
۱	صدای بلند و رسا، قدرت بیان، خوانش روان، تلفظ درست واژگان، گویشی، شیوایی							
۲	لحن مناسب کلام، رعایت آهنگ (فراز و فرودهای آوایی و رعایت مکث و درنگ)							
۳	بهره گیری از زبان غیرکلامی و ظرفیت های پیرا زبانی (زبان بدن، حالات چهره و ...)							
۴	تسلط در اجرا، برقراری ارتباط چهره به چهره با مخاطبان، گرمی، جذابیت و نشاط لازم در صدا							
۵	رعایت اصول اخلاقی و مهارت های رفتاری، پوشش مناسب، موسیقی پس- زمینه خوانش، هماهنگی موسیقی با لحن کلام و متن							
جمع امتیاز از ۳۰								

جمع کل امتیاز از ۱۰۰	به عدد:	به حروف:
نام و نام خانوادگی داوران:	امضا:	
۱.		
۲.		
۳.		
نام و نام خانوادگی ناظر فنی دبیرخانه (منطقه/ استان/ کشور):	امضا:	
نام و نام خانوادگی ناظر فنی ستاد (منطقه/ استان/ کشور):		

(باز خورد و ثبت عملکرد دانش آموز)

نمون برگ شماره ۳-۴- ارزیابی خوانش متن، ارائه و دفاع محور زبان و ادبیات فارسی

به نام خدا

جشنواره نوجوان خوارزمي

گام سوم: خوانش (مرحله استانی)

خوانش بندی کلیدی از تصویرنویسی، (انشای ساختاری یا داستان) و حکایت نگاری و ...، ارائه، تفسیر و دفاع

شناسه در سامانه سیدا/ شبکه شاد:	استان:
نام و نام خانوادگی دانش آموز:	تاریخ و ساعت:
موضوع انتخابی از تصویر یا حکایت:	زمان اجرا: ۲۰ دقیقه

امتیاز ۳۰

ردیف	معیار	۱	۲	۳	توضیحات
۱	قدرت بیان: صدای بلند و رسا، خوانش روان، تلفظ درست واژگان، گویایی و شیوایی، بیان روشن مطالب با حفظ احترام و ادب				
۲	لحن مناسب کلام: تغییر لحن و تن صدا، رعایت آهنگ (دارا بودن فراز و فرودهای آوایی و رعایت مکث و درنگ)، تغییر لحن، آهنگ و تن صدا بر اساس گفت وگوی شخصیت های حکایت و داستان				
۳	بهره گیری از زبان غیر کلامی و ظرفیت های پیرا زبانی: دارا بودن زبان بدن، حالات چهره و ...				
۴	تسلط بر محتوای قابل ارائه: (معرفی کوتاه، بیان موضوع، اشراف بر محتوا، بیان کلیدواژه ها و پرداختن به مفاهیم اصلی متن، انشا و حکایت، واضح بودن مطالب ارائه شده، دوری از حاشیه ها و عدم به کارگیری واژگان نامأنوس)				
۵	رعایت اصول اخلاقی و مهارت های رفتاری: داشتن رفتاری فروتنانه در مقابل داوران و پرهیز از بحث با ایشان، حسن جویی مرتبط با محتوای ارائه در زمان بیان و تحکیم دلایل خویش، نداشتن موضع تدافعی در هنگام دفاع، دوری از رفتارهای بیانگرانه دانش فوق العاده				
۶	آمادگی کامل در اجرا و ارائه شایسته و متفاوت: ارتباط و مشارکت لازم با مخاطبان، برقراری ارتباط چهره به چهره با مخاطبان، نگاه به شنوندگان، گرمی، جذابیت و نشاط لازم در صدا، پوشش مناسب، موسیقی پس زمینه خوانش و ارائه، هماهنگی موسیقی با لحن کلام و متن				
۷	رویکرد روایتی در ارائه: بیان و ارائه متن از نقطه آغازین تا نکته انتهایی به زبان خویش، استفاده از جملات و عبارات خود، نظم در ارائه، طرح سؤال و ایجاد چالش و پاسخ از جانب خویش				
۸	خلاقیت در ارائه: نبود ارائه های تکراری و کلیشه ای، شروعی نوآورانه، خوانش بیتی مرتبط در آغاز، بخش موسیقی بی کلام (پس زمینه) یا تصاویری مرتبط با ارائه با هماهنگی مسئولان اجرا و ...				
۹	درگیر نمودن داوران: تنها سخنگو نبودن، بهره گیری از سخنان داوران جهت بهبود ارائه، پاسخ به پرسش های داوران، داده پراکنی نمودن با مخاطبان				
۱۰	مدیریت زمان، سپاس و قدردانی از داوران: تنظیم زمان ارائه در وقت تعیین شده، سپاس گذاری از افراد ادیب و صاحب قلم استان، سرگروه های زبان و ادبیات فارسی و ناظران محور				
جمع امتیاز از ۳۰					

جمع کل امتیاز از ۱۰۰	به عدد:	به حروف:
نام و نام خانوادگی داوران:	امضا:	
۱.		
۲.		
۳.		
نام و نام خانوادگی ناظر فنی دبیرخانه (منطقه/ استان/ کشور):	امضا:	
نام و نام خانوادگی ناظر فنی ستاد (منطقه/ استان/ کشور):		

جدول شماره ۲- مصادیق محتوای تدریس و فعالیت های انجمن علمی- پژوهشی محور زبان و ادبیات پارسی

فعالیت ها	
- برگزاری دوره های آموزشی، مشاهده تاملی، چگونه نیک دیدن، چگونگی به کارگیری حواس پنج گانه، در فهم تصاویر جامعه و دریافت مفاهیم حکایات اخلاقی- اجتماعی ادبیات کلاسیک، خوانش تأثیرگذار، نافذ و چگونگی یک ارائه و دفاع موفق در راستای آموزش آیین ارتباط و روابط اجتماعی - معرفی صاحبان استعداد در هنر گویندگی و نویسندگی به نهادهای مرتبط - تمرین خوانش، ارائه و دفاع از تصویرنویسی و حکایت نویسی - آفرینش و خوانش داستان کوتاه و ... با توجه به تصویر و حکایت - معرفت بر متونی چونان گلستان به عنوان متون برتر ادب فارسی بر اذهان دانش آموزان - ایجاد انگیزه برای خوانش و درک گلستان سعدی، هم چنین تأثیرپذیری و نگارش در باب حکایات این کتاب از آغاز نوجوانی، پروریدن آموزه های آن با تمام جان و وجود و به کارگیری در زندگی خویش - رسانه ای نمودن آثار، در راستای حلاوت و التذاذ ادبی دانش آموزان (طرح فرصت هایی به منظور جانمایی استعدادهای فراگیران و اثرشان در جایگاه ها، حوزه های ادبی و هنری استان ها، رونمایی ظرفیت ها و استعدادهای ملی در قالب و ظرف آفرینش های ادبی و فرهنگی به نگاه ادبیات شناسان سازمان آموزش و پرورش، بزرگان و نویسندگان ساحة ادبیات - راه اندازی «جشنواره ادبی» جهت ریشه دار نمودن روح فرهنگی- ادبی موجود در نهاد و ضمیر تمامی شرکت کنندگان استان ها در راستای شیرینی حضور و ماندگار شدن انگیزه های بودن، در تمامی مراحل - چاپ آثار دانش آموزان در قالب (دیجیتال، کتابچه به تیراژ تعداد شرکت کنندگان در استان ها)، فصلنامه - برپایی نمایشگاه در سطح مدرسه، منطقه، استان و دعوت از علاقه مندان و نویسندگان کوچک جهت دیدار آثار هم سن و سالانشان. تهیه کتاب فیلم (لوح فشرده خوانش، ارائه و دفاع های دانش آموزان در مراحل متفاوت)	زبان و ادبیات پارسی

جدول شماره ۳- مصادیق پیشنهادی تکالیف (گروهی/ انفرادی) دانش آموزی محور زبان و ادبیات پارسی

- تصویرخوانی و حکایت خوانی بر اساس رمزینه (کیوآرکد) و اهداف دروس در بخش هایی نظیر: - گزینش عنوانی ادبی از تصویر و حکایت - بیان و شرح دیده های عینی و ذهنی خویش از تصویر و حکایت - توصیف جزئیات تصاویر و حکایت و سنجش جزئیات گونه گون تصاویر با یکدیگر، جهت تمرین مشاهده تاملی دیداری و ذهنی - تجسمی، (توصیف «جزئیات ذهنی بر اساس تجسم فضا و صحنه حکایت») - نوشتن اجزا و عناصر دیداری و غیردیداری و پرداختن دقیق به برونه و درونۀ تصاویر عینی و ذهنی حکایات با به کارگیری حواس پنج گانه (شنیداری، شمیمایی و ...) در بخش جزئیات - ایجاد تصاویر ذهنی و توصیف جزئیات - درک اهداف تصاویر مفهومی و حکایات (عینی و ذهنی) - گفت و گو و تبادل نظر در خصوص عناصر تصویر و مظاهر حکایت بر اساس دریافت ها، دیده ها و تجسم ها - تصویرنویسی و حکایت نگاری با توجه به اهداف کتاب های درسی هر سه پایه: - پرورش موضوعی از پیام ها و خوشه های معنایی ایی که از آفرینش خویش به درک می آیند. - آفرینش انشایی ساختاری (با بخش های آغازین، میانی و پایانی) در بخش نگارش یا پدید آوردن داستانی کوتاه بر اساس مفاهیم و اهداف تصویر یا حکایت بر اساس اختیار و علاقه مندی دانش آموزان - بخش گلستان نگاری (حکایت پردازی) گزینش موضوعی مرتبط از پیام های حکایت - بازنویسی، بازآفرینی حکایت یا تلفیق دو یا چند حکایت و گسترش آن ها در قالب یک انشا یا یک داستان کوتاه - پردازش حکایت در قالب نقیضه یا نظیره نویسی بر اساسی علاقه مندی دانش آموزان - نقیضه پردازی: تقلید ظریف و هنرمندانه از شاهکارهای ادبی است. تقلیدهای طنزآمیز لطیفی از ادبیات سعدی، حافظ و فردوسی که جالب و در نوع خود هنرمندانه است، نقیضه گویی نوعی تقلید طنزآمیز از یک اثر ادبی معروف است. شاعر یا نویسنده نقیضه سرایا نقیضه نویس از سبک، قالب و طرز نگارش نویسنده و شاعر مشهوری تقلید می کند و قصدش از این کار انتقاد یا طنزپردازی است، یعنی بیان هنرمندانه و نقادانه کژی ها و نادرستی ها به قصد اصلاح و نه تخریب.... نقیضه پرداز موفق، کسی است که از ذوق و قریحه خداداد و از خلاقیت و استعداد بالایی برخوردار باشد تا بتواند بین اثر اصلی و نقیضه آن ارتباطی منطقی و تعادلی لطیف برقرار سازد، نقیضه سرا عیب کار را در می یابد و با زبانی ادبی، هنری و تأثیرگذار، نظر مخاطب را به عیوب و کاستی ها متوجه می سازد. اما لازمه بهره مندی از ظرافت های نقیضه، آشنایی گوینده و مخاطب با آثار اصلی مورد تقلید است. لذا اگر مخاطب، شعر و متن اصلی را نداند، از پارودی و نقیضه آن لذت کافی نمی برد.	زبان و ادبیات پارسی
--	-----------------------------------

- نظیره: در ادبیات، شعر یا داستانی که به استقبال از شاعر یا نویسنده دیگری سروده یا نوشته می شود، در نظیره یک طرز فکر یا یک نگرش خاص، دستاویز اثر نویسنده و شاعر قرار می گیرد، نظیره نویسی در واژه به معنای مانند سازی است. یعنی چیزی شبیه دیگری ساختن و نوشتن. اگر ما اثری را تحت تاثیر یکی از عناصر ساختاری ادبیات کهن به نگارش در آوردیم، نظیره سازی کرده ایم.
- باز نویسی هم گونه ای از بهره مندی از ادبیات کهن است، باز آفرینی گونه گسترده تری از ادبیات کهن و عامیانه است، حال آن که نظیره نویسی بهره همه جانبه از ارزش های ساختاری ادبیات کهن است. نویسنده نظیره نویس، باید بداند که گام به دنیای بزرگ و پایان ناپذیری گذاشته است.
- خوانش اثر آفرینش یافته با بهره گیری از لحن مناسب کلام، ظرفیت های پیرایه های و ... با بیانی شیوا، رسا و تاثیرگذار ارائه متن و دفاع از آفرینش (انشای ساختاری یا داستان، بازنویسی، بازآفرینی، نقیضه پردازی یا نظیره نویسی) خویش جهت قراردادن دانش آموزان در مرحله ای بالاتر؛ در راستای تقویت فن بیان، پرورش اعتماد به نفس و نمود خودباوری براساس اهداف کتاب های مهارت های نوشتاری و ادبیات فارسی (بخش گفت و گو، بازپروری، بارش فکری، پرورش سخن گفتن و ...)